



## Prognoza de toamnă 2021-2025

### - Prevederi și influențe posibile -

#### 1. Evoluții macroeconomice pe parcursul anului 2021

Pentru al doilea an consecutiv, în 2021 activitatea economică la nivel mondial a continuat să se desfășoare în condiții de pandemie, virusul SARS COV 2 lovind în mai multe valuri statele lumii. Și în ceea ce privește țara noastră criza sanitară s-a manifestat din plin, cu episoade mai mult sau mai puțin severe. Astfel, pe parcursul întregii perioade de la începutul anului 2021 s-a menținut starea de alertă la nivel național, dar și cu intervale de carantină pe plan local. În aceste condiții, activitatea economică în unele domenii s-a desfășurat cu anumite limite ca urmare a măsurilor luate în vederea limitării răspândirii virusului (restricții privind numărul de persoane, interval orar, etc.).

În perioada ianuarie-septembrie 2021, conform datelor „semnal” publicate de Institutul Național de Statistică, **produsul intern brut** s-a majorat față de perioada similară din anul precedent cu 7,1% pe serie brută și cu 6,8% pe serie ajustată sezonier. Creșterea de 7,1% asigură astfel acoperirea declinului din primele 9 luni ale anului 2020 și realizarea unui spor de 1,8 puncte procentuale peste nivelul anului 2019.

Pe latura ofertei este de remarcat aportul sectorului agricol (anul 2021 fiind unul foarte bun pentru culturile cerealiere), acesta susținând într-o proporție ridicată avansul economiei (în jur de 1 punct procentual în această perioadă). Serviciile au avut, de asemenea, un aport pozitiv la creșterea economică, în cadrul acestora remarcându-se serviciile din domeniul informațiilor și comunicațiilor, care se mențin la un nivel ridicat de performanță. Tot în sectorul serviciilor, cu evoluții semnificative se remarcă ramura „comert, transport, hoteluri și restaurante” care, după contractiile importante din 2020, a reușit să revină pe creștere, un rol important avându-l domeniul HORECA, ca urmare a faptului că o mare parte din populație și-a efectuat, în acest an, vacanțele în România. Construcțiile, după o evoluție ascendentă în primul semestru al acestui an, au cunoscut o perioadă de declin în trimestrul III, ca urmare a problemelor cu deficitul de forță de muncă și a majorărilor semnificative înregistrate de prețurile materiilor prime începând din a doua parte a anului.

După ce în 2020 **inflația anuală** a continuat traiectoria descendentă, ajungând în luna decembrie la un minim de 2,06%, în condițiile unei contracții a cererii interne, anul curent a marcat o revenire a presiunilor inflaționiste. Acestea au fost induse de contextul internațional al creșterii prețurilor la unele materii prime, energie electrică și gaze naturale.

Astfel, majorarea prețului agregat de consum în țara noastră până la 7,94% în octombrie 2021 s-a datorat în special scumpirilor produselor energetice:

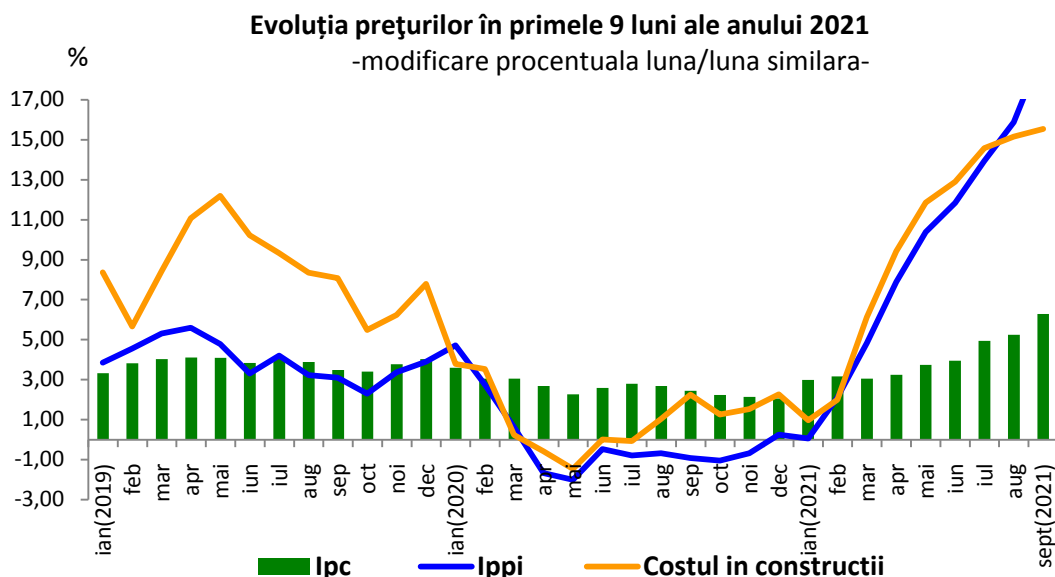
- tarifele pentru energia electrică s-au majorat la începutul anului datorită liberalizării pieței energiei electrice (creșterea lunară de 18,4%), fiind urmate de o nouă ajustare a

prețurilor în luna iulie pentru serviciul universal (creștere lunară suplimentară de 4,2%). Aceste evoluții au condus la o majorare anuală în octombrie a tarifelor pentru energia electrică de 24,7%;

- tot în luna iulie a avut loc o creștere substanțială a prețurilor gazelor naturale (creștere lunară de 20,5%) determinată de modificarea contractelor pentru consumatorii casnici, în concordanță cu evoluțiile cotațiilor internaționale. În octombrie a urmat o nouă creștere față de septembrie a prețurilor gazelor naturale pentru populație de 21,2%, creșterea anuală ajungând astfel la 46,1%;
- prețurile la combustibili au avansat în ultimele 12 luni cu 23,5%, pe fondul majorării cotațiilor internaționale ale petrolului.

Prețurile de consum pentru produsele autohtone au fost influențate de prețurile producției industriale, atât în mod direct, prin bunurile de folosință îndelungată, cât și indirect, prin bunurile intermediare al căror preț este inclus în prețurile mărfurilor manufacturate.

**Prețurile producției industriale** au urcat în luna septembrie cu 19,5% peste nivelul lunii similare a anului precedent, continuând ascensiunea în palierul pozitiv începută din decembrie 2020. Creșterea prețurilor pe piața internă a fost mai accentuată, cu 5,9 puncte procentuale, față de componenta externă (21,7% față de 15,8%). Ecartul dintre prețurile de producție în funcție de destinație indică o conservare a competitivității pentru produsele destinate pieței externe, în defavoarea celor de pe piața autohtonă.



Sursa: CNSP, prelucrări pe baza datelor INS

În structură, modificări importante de preț au avut loc în ramura prelucrarea țițeiului. Față de luna similară a anului anterior, moment la care piața petrolieră continua să aibă un nivel redus al producției din cauza prăbușirii cererii, prețurile de producție pentru această ramură au înregistrat o mărire semnificativă de 80,2%. Majorări peste medie s-au mai înregistrat și în alte activități industriale, în special determinate de creșterea prețurilor la



anumite materii prime: industria metalurgică (64,6%), prelucrarea lemnului (35,3%) sau fabricarea produselor chimice (25,9%).

O ascensiune a prețului s-a remarcat în sectorul producerii și furnizării de energie electrică, gaze și apă caldă (+38,5%), determinată pe de o parte de creșterea cererii de gaze naturale în vederea refacerii stocurilor, dar și limitării ofertei de către principalii furnizori.

În ceea ce privește energia electrică, pe lângă majorarea cotațiilor internaționale, un factor important în dinamica prețurilor l-a constituit creșterea tarifelor certificatelor de emisii CO<sub>2</sub>, în contextul în care oferta de energie eoliană s-a redus din condiții climatice nefavorabile, fiind înlocuită cu energia din termocentrale clasice.

**Costul în construcții** în luna august 2021 a înregistrat de asemenea o dinamică ridicată de 14,9%, față de aceeași lună a anului anterior, pe fondul scumpirii materialelor de construcții (+32,6%), tendință manifestată și pe piețele internaționale. Costul în construcții s-a majorat în special în cazul clădirilor rezidențiale (+15,5%), în timp ce pentru construcțiile ingineresti (realizate în principal din fonduri bugetare și fonduri europene) prețurile au fost mai ridicate cu 14,8%.

**Deficitul contului curent al balanței de plăți** a înregistrat după primele 9 luni un nivel de 11,5 mld. euro, cu 3,7 mld. euro mai mult decât în aceeași perioadă din anul 2020. Componenta serviciilor a contului de bunuri și servicii a continuat să fie afectată de pandemia de coronavirus, astfel încât excedentul înregistrat de balanța serviciilor s-a situat cu 6,1% sub nivelul realizat în primele 9 luni ale anului 2020, cu o valoare de 6,5 mld. euro. Îmbunătățirea activității în domeniul construcțiilor și intensificarea serviciilor de transport au generat creșteri ale excedentelor acestor componente ale balanței de plăți cu 5,1%, respectiv 4,5%.

Balanța veniturilor primare s-a închis cu un sold negativ de 2,5 mld. euro, remunerarea salariaților și alte venituri primare neputând acoperi pierderea de 7,2 mld. euro consemnată pe componenta de investiții. În același timp, balanța veniturilor secundare a înregistrat un sold pozitiv de 817 mil. euro, excedentul înregistrând o scădere cu aproape 32%, în condițiile unui nivel mai redus al sumelor încasate din cooperare internațională și o suplimentare a plăților efectuate în contul contribuțiilor la bugetul UE.

Principala cauză a deteriorării soldului contului curent a fost reprezentată de majorarea **deficitului comercial** cu 2,7 mld. euro, până la valoarea de 16,3 mld. euro.

Schimburile comerciale internaționale au început să se intensifice pe măsură ce au fost reluate fluxurile de aprovizionare și s-a extins procesul de vaccinare a populației. Potrivit celor mai recente date publicate de INS, în primele 9 luni ale anului 2021, **exporturile** României au înregistrat o majorare cu 21,7% față de perioada corespunzătoare a anului 2020 și au însumat valoarea de 54,5 mld. euro. **Importurile** de bunuri au însumat 71,3 mld. euro în perioada respectivă, creșterea (+23,2%) fiind superioară celei a exporturilor. Evoluția achizițiilor internaționale arată faptul că cererea de bunuri tinde să se redreseze, iar dinamica importurilor recuperează pierderea înregistrată pe parcursul anului 2020.



În aceste condiții, **balanța comercială** a României s-a închis, după primele trei trimestre ale anului 2021, cu un deficit FOB-CIF în valoare de 16,7 mld. euro, generat în proporție de 73,3% de către zona intra a schimburilor de bunuri. Sectorul de mașini și echipamente pentru transport a înregistrat un deficit de 510,4 mil. euro, pe fondul restrângerii producției, care se confruntă cu dificultăți în aprovizionarea cu semiconductori. În același timp, pe zona de petrochimie (produse farmaceutice, îngrășăminte, materiale plastice etc.) s-a înregistrat un sold negativ al schimburilor internaționale de 7,7 mld. euro, care a reprezentat mai mult de 46% din pierderea consemnată pe total.

**Evoluțiile sectoriale din primele nouă luni** ale anului curent indică o revenire a activității aproape în toate sectoarele economice. De menționat însă faptul că pentru trimestrul al doilea datele statistice au fost ajutate de un puternic efect de bază, în condițiile în care economia românească a cunoscut o contracție semnificativă odată cu apariția pandemiei și declararea stării de urgență la sfârșitul lunii martie 2020. În aceste condiții, o analiză obiectivă a evoluției indicatorilor sectoriali impune **raportarea** în paralel **la anul 2019**, considerat ca an cu o evoluție economică normală, nealterată de șocuri pe partea ofertei și a cererii.

Rezultatele din ianuarie-septembrie 2021 arată un avans al **volumului producției industriale** cu 10,5% comparativ cu perioada similară a anului 2020, dar o reducere de 2,9% față de aceeași perioadă din anul 2019, ceea ce indică faptul că sectorul industrial se află încă într-un proces de recuperare.

Per ansamblu, evoluțiile moderate din industrie observate în ultima perioadă se datorează în principal influenței sectorului auto care a realizat o reducere a producției de 17,2 puncte procentuale față de perioada corespunzătoare din 2019. Cauzele se regăsesc în dificultățile de aprovizionare cu microcipuri, ceea ce a condus la blocaje pentru cele două societăți, Dacia și Ford, care au fost nevoite să întrerupă temporar producția de autoturisme. Pe lângă industria auto sunt și alte ramuri afectate însă de creșterea cotațiilor internaționale la produsele energetice. În această categorie amintim ramura prelucrarea țigăiului (cu reduceri de peste 30 de puncte procentuale în iulie-septembrie 2021 față de perioada corespunzătoare din 2019) și industria chimică, unde majorările de preț la gazele naturale au redus nivelul producției. Este de menționat performanța bună a industriei chimice din anul 2020, când activitatea a fost favorizată de prețurile reduse la gazele naturale, fiind printre puținele ramuri industriale cu rezultate pozitive. Rămân însă ramuri pentru care procesul de revenire este dificil, precum cele ale industriei ușoare, pierderile cotelor de piață la export din perioada pandemiei nefiind încă recuperate.

Dacă privim evoluția din primele 9 luni ale anului 2021 **raportată la 2020**, ritmul de creștere după pandemie este diferențiat, cele mai ridicate valori înregistrându-se în zonele cu producții orientate spre export: fabricarea echipamentelor electrice (+21,6%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (+20,0%) și industria auto (+18,1%). La acestea se adaugă și extracția cărbunelui (+23,9%) în condițiile compensării deficitului de energie electrică produsă în centralele eoliene cu cea produsă în termocentrale.



**Sectorul de construcții** s-a menținut în teritoriul pozitiv pe tot parcursul perioadei de criză, contribuind semnificativ la atenuarea declinului economic. Semestrul I al anului curent s-a încheiat cu rezultate în marja estimată (+5,9%), deși creșterile pronunțate din aceeași perioadă a anului trecut au manifestat un efect de bază nefavorabil. Cel de-al treilea trimestru indică totuși o decelerare a activităților de construcții, sectorul înregistrând o scădere de 7,5%. În aceste condiții, avansul lucrărilor de construcții a urcat în primele nouă luni doar la 0,4% față de perioada ianuarie - septembrie 2020.

După primele 3 trimestre din acest an **volumul cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul** a avansat cu 11,9% fiind susținut în special de vânzările de produse nealimentare (+17,6%). Deși într-un ritm mai scăzut decât anul trecut, clienții s-au orientat în continuare spre cumpărăturile online, comerțul cu amănuntul pe acest segment înregistrând o creștere de 13,2%. Comerțul cu carburanți a avansat cu 11,8%, datorită creșterii mobilității în condițiile ameliorării pandemiei în perioada de vară și revigorării turismului.

**Serviciile de piață prestate populației** s-au redresat pe parcursul anului 2021, majorându-se cu 39,5% în primele 9 luni. Evoluția a fost susținută de creșterea cu 43,6% a componentei hoteluri și restaurante, iar redresarea a fost vizibilă în ultimele luni și în cazul activității agențiilor de turism. Dinamici semnificative au înregistrat și serviciile de înfrumusețare și coafură (40,8%) și jocurile de noroc și alte activități recreative (36,4%). Cu toate acestea, după primele 9 luni volumul cifrei de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației se situează cu circa 6,4% sub perioada corespunzătoare din 2019.

## 2. Ipoteze și riscuri privind evoluțiile macroeconomice viitoare

Principala sursă de îngrijorare și incertitudine rămâne persistența pandemiei, răspândirea variantei Delta a virusului și posibilitatea apariției de noi variante la care vaccinul să aibă un răspuns limitat, dublată și de o rată scăzută a vaccinării. Introducerea de noi restricții dacă progresul campaniilor de vaccinare va fi limitat iar obiectivele stabilite nu vor fi atinse, pot frâna creșterea economică.

Prețurile mărfurilor și-au continuat creșterea odată cu consolidarea activității economice. Inflația poate rămâne la nivele ridicate dacă dezechilibrul cerere-ofertă continuă pe un termen mai lung, punând astfel presiune pe prețuri și pe așteptările inflaționiste. Continuarea majorării prețurilor la energie poate să accentueze inflația și să conducă la scăderea cererii atât pe piața externă, cât și pe cea internă.

Perturbările pe lanțurile de distribuție și criza semiconductorilor continuă să reprezinte riscuri ce pun presiune pe producătorii auto și se așteaptă să se manifeste și în prima parte a anului următor, afectând exporturile de bunuri, în special în cazul industriei auto. Lipsa cipurilor reprezintă doar o parte a problemei, creșterile prețurilor de producție și accesul limitat la materii prime (oțel, rășini de plastic) putând conduce la majorări de costuri și la diminuări de producție.



Accentuarea deficitului de forță de muncă, în special cea calificată, în sectoare precum construcțiile, reprezintă un alt risc, în contextul implementării proiectelor de investiții din PNRR.

Pe de altă parte, dacă reformele și investițiile prevăzute în PNRR se materializează mai repede decât se estimează, vor avea un impact pozitiv asupra competitivității și creșterii economice. La nivel național, mix-ul de politici trebuie să se adapteze la evoluția pandemiei și la condițiile economice.

### 3. Previziuni ale instituțiilor internaționale

Prognozele de toamnă ale principalelor instituții internaționale au fost în general revizuite în sus, în special în cazul evoluției economiei europene, ca urmare a redresării economice peste așteptări din prima parte a acestui an, a eficienței campaniilor de vaccinare și datorită sprijinului din partea politicilor guvernamentale. Cu toate acestea, reticența populației la vaccin și infecțiozitatea crescută a noilor valuri ale pandemiei mențin un grad de incertitudine al prognozelor, dublat și de perspectivele majorării inflației și schimbările asociate condițiilor financiare globale.

**Fondul Monetar Internațional (octombrie 2021)** estimează o creștere economică la nivel global de 5,9% pentru 2021 (cu 0,1 pp sub valorile din prognoza de primăvară), urmând ca aceasta să se tempereze până la 4,9% în anul 2022 (neschimbată față de estimarea anterioară). Revizuirea în jos pentru 2021 se datorează în special evoluției economiilor avansate, datorită perturbărilor pe lanțurile de aprovizionare, dar și economiilor în dezvoltare cu venituri mici ca urmare a înrăutățirii contextului pandemic. Evoluția este parțial contrabalansată de perspectivele favorabile pe termen scurt evidențiate în cazul unor economii emergente exportatoare de mărfuri sau în curs de dezvoltare.

Pentru România, experții FMI estimează un avans al PIB de 7,0% în acest an (o îmbunătățire de 1 p.p. față de prognoza de primăvară) și o temperare până la 4,8% în 2022. În acest context, la nivelul anului curent, România înregistrează a 4-a cea mai ridicată creștere economică din UE, după Irlanda (13%), Grecia (8,5%) și Ungaria (7,6%). În ceea ce privește evoluția prețurilor de consum (IAPC), în contextul creșterilor semnificative ale prețurilor materiilor prime și produselor energetice, ale cotațiilor petrolului, estimările FMI pentru acest an au fost revizuite în sus cu peste 1 pp, până la 4,3%, după care se așteaptă ca inflația să revină pe un trend descendent, pentru anul 2022 prețurile fiind estimate a se majora cu 3,4%.

**Cele mai recente date publicate de Banca Mondială (octombrie 2021)** indică un avans economic al regiunii Europa și Asia centrală de 5,5% în acest an și 3,4% în 2022. Datorită evoluției peste așteptări din prima parte a anului 2021, estimările de creștere au fost îmbunătățite cu 1,6 pp față de prognoza de vară.





Pentru economia românească se așteaptă să se înregistreze un avans al PIB de 7,3% în 2021 (cu o ajustare de 1,3 p.p. față de prognoza din luna iunie) urmată de 4,8% în 2022 (+0,3 pp față de estimarea anterioară). Capacitatea României de a absorbi fonduri europene va reprezenta cel mai important element în asigurarea sustenabilității procesului de redresare. În scenariul cu 100% absorbție a fondurilor din PNRR, creșterea reală va fi mai mare, în medie cu 1 pp, în perioada 2021-2026.

#### Proiecțiile principalelor instituții internaționale pentru România

	FMI		BM		COM	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
<b>Creștere economică (%)</b>	<b>7,0</b>	<b>4,8</b>	<b>7,3</b>	<b>4,8</b>	<b>7,0</b>	<b>5,1</b>
Inflație, medie (%)	4,3	3,4	4,5	3,7	4,0*	4,0*
Deficit de cont curent, % în PIB	-5,7	-5,5	-6,1	-6,2	-6,5	-6,3
Deficit bugetar ESA, % în PIB	-	-	-7,4	-6,2	-8,0	-6,9

FMI, BM: octombrie 2021; COM: noiembrie 2021; \*calculează evoluția prețurilor de consum prin indicele armonizat.

**În prognoza de toamnă a Comisiei Europene (noiembrie 2021)** se estimează o creștere economică pentru anul curent de 5,0%, atât la nivelul UE27 cât și în zona Euro. Revizuirea în sus față de prognozele anterioare se datorează redresării mai rapide a economiei europene după recesiunea din 2020.

Pentru România, CE prognozează o creștere economică de 7,0% în acest an și respectiv 5,1% în 2022. Astfel, România este plasată în top 5 State Membre cu cele mai mari avansuri economice în acest an. Inflația medie anuală (măsurată prin IAPC) va ajunge la 4% până la sfârșitul anului 2021, în principal ca urmare a prețurilor mai mari la energie electrică și combustibili și este de așteptat să rămână la același nivel și în 2022.

#### 4. Perspective macroeconomice 2021 -2025

**Prognoza de toamnă pentru anul 2021** a menținut nivelul creșterii economice la 7% ca și în estimarea precedentă. Această majorare va asigura acoperirea contracției economice din 2020 datorată pandemiei SARS COV2 și va conduce totodată și la un spor de 2,8% peste nivelul anului 2019.

Pentru industrie s-a estimat o creștere a valorii adăugate brute de 5,9%, ajustarea fiind în jos cu 1,8 puncte procentuale față de prognoza de vară, ca urmare a dificultăților înregistrate în procesele de aprovizionare. Industria va contribui astfel cu 1,2 puncte procentuale la dinamica PIB în 2021, dar nu va asigura recuperarea contracției (-9,1%) înregistrate în anul 2020.



## Prognoza PIB pe termen scurt

	2021		2022	
	Prognoza de vară (%)	Prognoza de toamnă(%)	Prognoza de vară (%)	Prognoza de toamnă(%)
<b>PRODUSUL INTERN BRUT</b>	<b>7,0</b>	<b>7,0</b>	<b>4,9</b>	<b>4,6</b>
Consum privat	8,0	8,0	5,0	4,5
Consum guvernamental	1,8	1,2	2,7	2,7
Formarea brută de capital fix	8,8	8,2	9,3	9,3
Export de bunuri și servicii	9,8	9,4	5,6	5,4
Import de bunuri și servicii	12,3	12,4	7,4	7,2
VAB industrie	7,7	5,9	4,7	4,4
VAB agricultura	14,8	20,3	6,7	3,1
VAB construcții	6,1	0,2	9,0	9,0
VAB servicii total	6,3	6,8	4,4	4,3
din care:				
- VAB comerț, transporturi, hoteluri și restaurante	10,3	11,2	5,0	4,8
- VAB informații și comunicații	9,4	12,2	9,4	9,1

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Agricultura a consemnat o evoluție peste așteptări în acest an, înregistrându-se producții record la culturile de păioase, ceea ce a condus la estimarea unui spor al valorii adăugate brute de 20,3%, cu 5,5 puncte procentuale mai sus decât în estimarea precedentă. În condițiile date, contribuția acestui sector la susținerea majorării reale a PIB a fost una considerabilă, estimându-se a ajunge la 0,8 puncte procentuale la nivel anual.

Sectorul construcțiilor, după un ritm susținut în 2020, s-a confruntat în ultima perioadă din anul curent cu o serie de dificultăți legate de creșterea prețurilor materialelor de construcții, dar și cu cea a deficitului de forță de muncă ceea ce a condus la încetinirea ritmului de activitate în acest domeniu. Astfel, pentru anul 2021 s-a estimat un nivel al VAB de numai 0,2%, în scădere cu 5,9 puncte procentuale comparativ cu estimarea din vară.

Pentru sectorul terțiar a fost anticipată o dinamică ușor majorată la 6,8%, considerând un ritm de recuperare mai accelerat pentru serviciile a căroră activitate s-a diminuat simțitor în anul 2020 din cauza crizei sanitare (comerț, transport, hoteluri, restaurante). Domeniul informațiilor și comunicațiilor se va menține în zona ritmurilor superioare, ceea ce va reprezenta un element important în creșterea PIB, cu un aport ridicat de 4,1 puncte procentuale.

Pe latura cererii, principalul factor al creșterii economice în anul 2021 l-a constituit consumul privat, cu o contribuție de 4,9 puncte procentuale. Dinamica investițiilor (FBCF) s-a menținut de asemenea ridicată (+8,2%), dar a fost revizuită în jos cu 0,6 puncte procentuale ca urmare a încetirii activității în construcții. O contribuție pozitivă la dinamica PIB a fost consemnată de variația stocurilor (1,4 puncte procentuale), agenții economici manifestând



tendența de constituire de stocuri pentru asigurarea continuității activității în cazul apariției unor perturbări în lanțurile de aprovizionare.

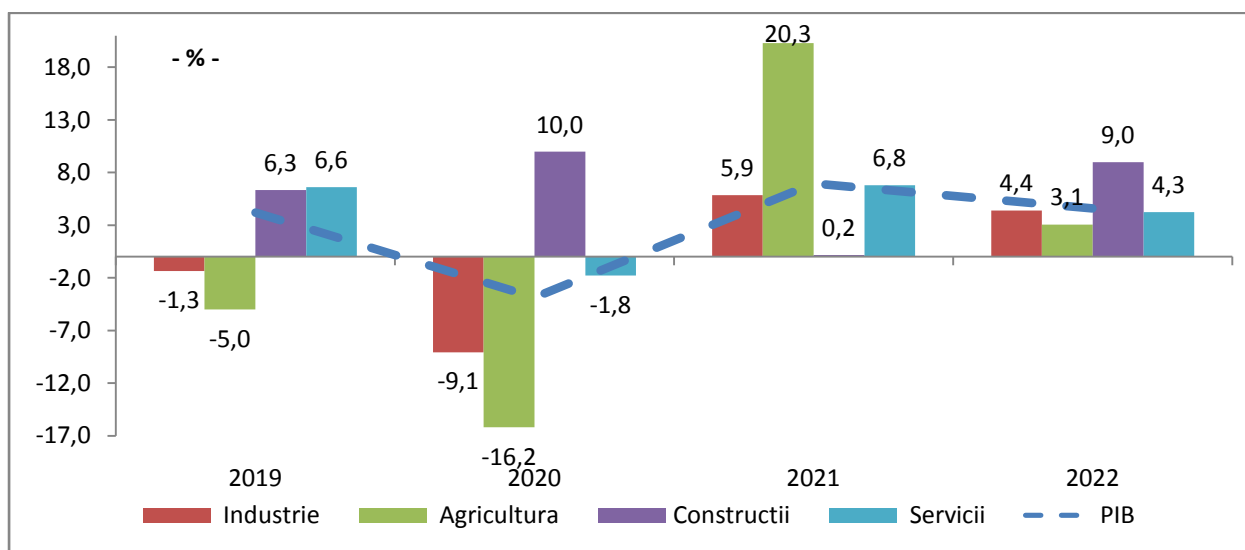
Pe partea cererii externe, se estimează o creștere a exporturilor de bunuri și servicii cu 9,4%, în timp ce importurile de bunuri și servicii se vor majora cu 12,4%, ceea ce va conduce la un aport negativ al exportului net la rata de creștere economică cu 1,7 puncte procentuale.

**Pentru anul 2022** s-a estimat o creștere economică de 4,6%, în scădere cu 0,3 puncte procentuale față de prognoza de vară. Ajustarea în jos a fost determinată de majorările prețurilor la energie și materii prime, dar și de prelungirea dificultăților din procesul de aprovizionare. De asemenea, pentru anul viitor persistă incertitudinea privind evoluția crizei sanitare, a campaniei de vaccinare, dar și de apariția unor noi valuri, etc. ceea ce poate conduce la impunerea unor noi măsuri restrictive pentru a limita răspândirea virusului și a reduce efectele negative ale acestuia.

În aceste condiții, în prognoza de toamnă, pentru industrie s-a estimat o creștere a VAB cu 4,4%, în scădere cu 0,3 puncte procentuale față de estimarea precedentă, în condițiile în care se preconizează că vor continua întreruperile în lanțurile de aprovizionare, cu precădere în prima jumătate a anului. Pentru agricultură majorarea VAB a fost prevăzută la 3,1%, ajustarea în jos fiind consecința efectului de bază, anul 2021 fiind unul foarte bun pentru agricultura românească.

Per ansamblu, construcțiile și serviciile își vor păstra nivelul de dinamică al VAB estimat în prognoza de vară, respectiv 9,0% și 4,3% (pentru servicii o ușoară diminuare cu 0,1 puncte procentuale). Construcțiile vor beneficia, de asemenea, de un impuls venit din proiectele inițiate prin PNRR.

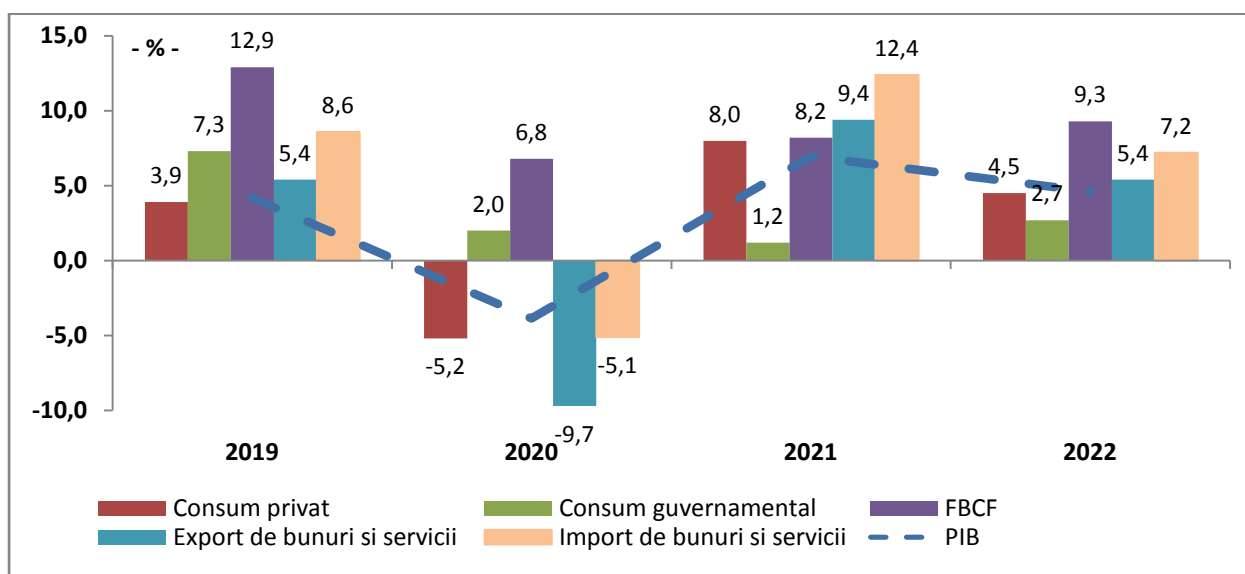
### Evoluția produsului intern brut pe ramuri



Sursa: Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Pe componente de cerere, pentru formarea brută de capital fix creșterea este estimată la 9,3%, păstrându-se nivelul din prognoza de vară, accentul fiind pus pe atragerea fondurilor din PNRR, 2022 fiind și primul an în care se va beneficia de investiții realizate prin aceste surse de finanțare. Consumul privat va avea o evoluție prudentă (+4,5%), cu o ajustare în jos a dinamicii cu 0,5 puncte procentuale comparativ cu prognoza de vară, consecință a creșterii moderate a puterii de cumpărare sub influența accelerării inflației în perioada septembrie 2021-aprilie 2022.

### Evoluția produsului intern brut pe componente de utilizare



Sursa: Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Pentru sectorul extern, estimările din prognoza de toamnă sunt ajustate ușor în scădere (0,2 puncte procentuale) pentru ambele componente, reducere determinată de dificultățile în procesele de aprovizionare care conduc la diminuarea volumului de activitate. În aceste condiții, exportul net își va menține aportul negativ la creșterea PIB (-1,1 puncte procentuale), evidențiindu-se o corecție pozitivă față de anul precedent.

În **perioada 2023 – 2025** produsul intern brut va avansa în medie cu 4,9% anual, modelul economic bazându-se pe o accelerare a investițiilor în condițiile unei absorbții cât mai bune a fondurilor din PNRR și din cadrul financiar multi-anual. Ritmul mediu anual de creștere al FBCF este estimat la circa 9%, ceea ce se va conduce la contribuții de 2,1-3 puncte procentuale la dinamica reală a PIB. De asemenea, rata de investiții se va majora an de an, ajungând la orizontul anului 2025 să depășească ușor 30%. Exportul net își va menține contribuția negativă pe întreg intervalul de prognoză, înregistrând totuși o tendință de diminuare treptată.

Pe partea ofertei, sectorul cel mai dinamic va fi cel al construcțiilor pentru care se prevede o creștere medie anuală a valorii adăugate brute de 9,3%, bazată în mare parte pe derularea proiectelor finanțate din PNRR. Pentru sectorul terțiar se estimează un spor mediu



anual de 4,6%, accentul fiind pus pe dezvoltarea serviciilor moderne (IT, servicii pentru întreprindere, etc.), și în cadrul acestui domeniu atragerea fondurilor din PNRR contribuind la o evoluție susținută. În ceea ce privește sectorul industrial, ritmul anual de creștere este estimat la 4,7%, cu dezvoltarea cu precădere a ramurilor cu tehnologii avansate și aport sporit de valoare adăugată brută.

Accelerarea **ratei anuale a inflației** în perioada ulterioară prognozei de vară a condus la o ajustare în sens ascendent a estimărilor pentru anul curent cu 0,8 puncte procentuale pentru media anuală a inflației (5,0%) și cu 2,7 puncte procentuale pentru inflația la sfârșitul anului (7,7%). Pentru ultimele două luni din 2021 s-a considerat o temperare a dinamicii la nivelul lunii noiembrie, datorită intrării în vigoare a Legii nr. 259/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021 - 2022, cât și a Legii nr. 226/2021 privind consumatorul vulnerabil.

Trendul ascendent inflaționist urmează a fi reluat la începutul anului viitor, odată cu modificarea tarifelor la energie electrică pentru consumatorii din sistemul universal și renegocierea majorității contractelor pentru cei din sistemul concurențial.

Un nou puseu inflaționist este așteptat a se manifesta în luna aprilie 2022, după încheierea măsurilor de sprijin pentru populație, întregul cost al prețurilor pentru energia electrică și gazele naturale fiind suportat de consumatorii casnici. Pentru consumatorii din sistemul universal este posibilă o nouă ajustare de preț la începutul lunii iulie 2022, ajustare însă greu de estimat, fiind corelată cu evoluția pieței din acel moment.

În ceea ce privește **evoluția prețului pentru combustibili**, acesta a fost estimat a avea o traiectorie ușor descendentă, în concordanță cu tendințele cotațiilor internaționale ale petrolului, fără a mai exercita presiuni inflaționiste suplimentare.

Creșteri de prețuri sunt estimate și pentru celelalte categorii de mărfuri și servicii, mai reduse însă ca amplitudine, ca urmare a transunerii majorărilor costurilor de producție în prețurile finale. Influențele se vor resimți, pe lângă creșterea prețurilor produselor energetice, din partea cotațiilor unor materii prime, inclusiv produse agroalimentare, continuarea manifestării unor sincope în lanțurile de producție, creșterea costurilor salariale și a persistenței unui deficit de forță de muncă.

În aceste condiții se estimează pentru anul 2022 o inflație medie anuală de 6,5%, iar la sfârșitul anului (decembrie/decembrie an anterior) o creștere a prețurilor de consum de 4,7%. Prognoza este, însă, marcată de menținerea unui climat de incertitudine și riscuri care se pot manifesta pe mai multe paliere. În acest context menționăm evoluțiile viitoare ale cotațiilor internaționale, nivelul transmiterii costurilor de producție asupra bunurilor de consum sau efectele măsurilor de politică monetară privind reducerea anticipațiilor inflaționiste.

Pe termen mediu, în lipsa altor șocuri, tendința inflației este de atenuare, spre mijlocul intervalului țintit de Banca Națională.